Kaders voor toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in verband met corona

1 juni 2021

Status en reikwijdte toezichtkader

In dit document vinden de toezichthouders kinderopvang van de GGD'en informatie over uitvoeren van toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang vanaf maandag 7 juni 2021.[1] Dit landelijke kader is afgestemd met het ministerie van SZW en de VNG en geldt voor het toezicht op alle voorzieningen en voor toezicht in alle GGD-regio's.

Gewijzigde manier van toezicht

De Rijksoverheid heeft met ingang van 5 juni 2021 verdere versoepelingen van de algemene coronamaatregelen aangekondigd. De epidemiologische situatie verbetert. Mede daardoor ontstaat de algemene indruk dat er op dit moment meer ruimte is om langzamerhand meer terug te gaan naar toezicht op de reguliere wijze. Wel is het nog altijd van belang om de besmettingsrisico's te beperken door bijvoorbeeld zo weinig mogelijk personen te ontmoeten. Het nieuwe advies luidt daarom dat het toezicht onder voorwaarden weer op locatie kan plaatsvinden[2].

Onderzoek op locatie, **indien** veilig en verantwoord

Het uitgangspunt is dat een inspectieonderzoek bij een kindercentrum, gastouderbureau of voorziening voor gastouderopvang ook door middel van een fysiek locatiebezoek kan plaatsvinden, ***indien*** dit naar oordeel van de toezichthouder ***veilig en verantwoord*** is in verband met de volksgezondheid en de eigen gezondheid. Zo moet het houden van voldoende afstand en volgen van de hygiënemaatregelen op de locatie goed mogelijk zijn en wordt bij klachten van een bezoek afgezien. Bij een locatiebezoek werkt de toezichthouder volgens het Advies Veilig op Inspectie[3].
Maak afspraken met je gemeente over houden van toezicht in deze periode en neem daarbij ook in overweging wat qua capaciteit mogelijk is bij de GGD.

Onderzoek op afstand en beeldbellen

Wanneer het door risico's voor de volksgezondheid of de eigen gezondheid toch niet mogelijk is om een onderzoek veilig en verantwoord op locatie uit te voeren, kan dit net als in de afgelopen maanden

[1] De Denklijn toezicht en handhaving 2021 geeft handvatten om prioriteiten te stellen in toezicht en handhaving.
[2] Zoals het afgelopen jaar heeft laten zien, is het verloop van de corona-epidemie echter grillig. Wanneer de epidemiologische situatie weer verslechtert en/of de Rijksoverheid de maatregelen aanscherpt, kan er aanleiding zijn om weer terug te gaan naar een advies over inspectie op afstand.
[3] Dit advies van 5 februari 2021 staat op het Ondersteuningsportaal.

op afstand. Bijvoorbeeld door een gesprek of observatie via beeldbellen te doen. Tips hiervoor staan in het document Beeldbellen in het kader van toezicht kinderopvang op het ondersteuningsportaal.

Beoordelen is maatwerk

De houder is verantwoordelijk voor het bieden van verantwoorde kinderopvang in een veilige en gezonde omgeving. Voor alle voorzieningen gelden de reguliere kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang en onderliggende regelgeving[4].

In de praktijk komt het echter nog steeds voor dat kinderopvangorganisaties tegen de effecten van de Coronacrisis aanlopen, waardoor zij bijvoorbeeld lokaal een tijdelijk tekort aan pedagogisch medewerkers hebben. Daarom adviseert GGD GHOR Nederland om bij het toezicht rekening te houden met deze bijzondere omstandigheden. Per situatie weegt de toezichthouder af of er mogelijk sprake is van *verzachtende omstandigheden.* Deze omstandigheden spelen een rol in het handhavingsadvies dat de toezichthouder aan de gemeente geeft.

Verzachtende omstandigheden

Om te beoordelen of er in een specifieke situatie sprake is van verzachtende omstandigheden, kan de toezichthouder zich de volgende vragen stellen:

- *Is het niet naleven van de kwaliteitseis uitsluitend of voornamelijk te wijten aan onvoorziene omstandigheden die verband houden met de situatie rondom corona?*
  Met andere woorden, had de houder de situatie buiten corona om kunnen ondervangen? Heeft de houder in het algemeen nagedacht over situaties die zich onverhoopt kunnen voordoen en zijn daar scenario's of plannen voor?
  Denk bijvoorbeeld een samenloop van vakantie en beroepskrachten die zich ziekmelden of thuisblijven vanwege corona. Had de houder dit bij een 'normale' griepgolf wel kunnen ondervangen?
- *Heeft de houder er alles aan gedaan om in de gegeven omstandigheden aan de kwaliteitseis te voldoen?*
  Dit ligt in het verlengde van de eerste vraag en gaat vooral over het actuele handelen van de houder in de gegeven omstandigheden. In het eerdere voorbeeld van vakantie en zieken door corona kun je dan bijvoorbeeld denken aan: heeft de houder uitzendbureaus gebeld, beroepskrachten van een van zijn andere locaties mensen proberen in te schakelen of BOL-stagiaires volgens de cao-voorwaarden ingezet?

[4] In de Handleiding toezicht op de Tijdelijke Wet maatregelen Covid-19 staat wanneer en op welke covid-maatregelen de toezichthouder toeziet. Deze Handleiding kent een versie voor kindercentra en voor gastouderopvang en staat op het ondersteuningsportaal.

- *Heeft de houder voldoende inspanningen verricht om de nadelige gevolgen van het niet voldoen aan deze kwaliteitseis zoveel mogelijk te beperken?*
  Met andere woorden heeft de houder er alles aan gedaan en biedt hij in de gegeven omstandigheden verantwoorde kinderopvang in een veilige en gezonde omgeving voor de kinderen?
  Bijvoorbeeld: Heeft de houder een vertrouwde BBL'er gevraagd om in te vallen voor het vaste gezicht? Is het rooster gewijzigd zodat de beroepskracht met een geldig EHBO-certificaat toch kon worden ingezet? Heeft de houder contact gehouden met de EHBO-certificeerder om een datum te plannen voor de herhalingscursus? Is op alternatieve manier vorm gegeven aan de risico-inventarisatie bij de gastouder of is er al een datum gepland?

Rapporteren [5]

Wanneer de houder de kwaliteitseis (en) niet naleeft, beschrijft de toezichthouder de feiten en omstandigheden die hij constateert in het inspectierapport en rapporteert een overtreding (d.w.z. de houder *voldoet niet* aan de bettreffende kwaliteitseis die is verwoord in de voorwaarde).[6]

Indien de houder de eisen niet naleeft als gevolg van corona en niettemin kinderopvang aanbiedt die onder de gegeven omstandigheden nog verantwoord is, kan de toezichthouder het advies geven om niet te handhaven in verband met verzachtende omstandigheden.
Daarbij neemt de toezichthouder bovenaan[7] in de beschouwing de volgende standaardtekst op:

[Indien van toepassing: De houder heeft niet aan alle kwaliteitseisen voldaan. Door corona gelden er mogelijk verzachtende omstandigheden. Wanneer dat zo is, heeft de toezichthouder die omstandigheden in het rapport beschreven [indien van toepassing: en heeft het advies niet handhaven aan de gemeente gegeven].

[5] Rapporten van onderzoeken die al zijn uitgevoerd, worden volgens de reguliere werkwijzen afgerond.
[6] Voor het vaste gezichtencriterium en de drie-uursregeling geldt artikel 8 van de Beleidsregel Werkwijze toezichthouder kinderopvang, op basis waarvan de toezichthouder in geval van overmacht geen overtreding rapporteert.
[7] De tekst verschijnt dan ook in 1-oogopslag.